

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1614

Vragen van het lid **Recourt** (PvdA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *bestrijding van machtige internationaal opererende criminele organisaties* (ingezonden 21 maart 2017).

Antwoord van Minister **Blok** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Staatssecretaris van Financiën (ontvangen 13 april 2017).

Vraag 1

Bent u bekend met de uitzending van Argos van 10 maart jongstleden met als titel «speciale eenheid is nodig om maffia te bestrijden»?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3, 4

Deelt u de mening dat de Italiaanse maffiaorganisaties kapitaalkrachtige en machtige internationaal opererende criminele organisaties zijn en dat het van groot belang is om te voorkomen dat zij met hun ondermijnende en destructieve werkwijze vaste voet aan de grond krijgen of houden in Nederland?

Deelt u voorts de mening dat Italiaanse maffiaorganisaties, zoals met name de «ndrangheta», vanwege hun omvang en werkwijze een bedreiging (kunnen) vormen voor het functioneren van de Nederlandse samenleving?

Bent u bereid op een zo kort mogelijke termijn het rapport van projectteam Cerca Trova inzake de aanwezigheid van de Italiaanse maffia in Nederland aan de Kamer te doen toekomen? Waarom is het rapport, dat bijna een jaar klaar is, niet eerder naar de Kamer gestuurd?

Antwoord 2, 3, 4

Ik deel de mening dat de Nederlandse overheid in samenwerking met Europese en internationale partners moet voorkomen dat buitenlandse misdaadgroepen, waaronder de Italiaanse maffia, hun praktijken in Nederland ontplooiën. Hier werken de opsporingsdiensten dan ook aan, onder andere binnen Europol en in bilateraal verband met Italië en andere landen.

Op 29 maart jongstleden heb ik het eindverslag van het onderzoeksproject Cerca Trova – een onderzoek van het Openbaar Ministerie (OM), de Nationale politie, de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) en de Belastingdienst – aan uw Kamer aangeboden (Kamerstuk 29 911, nr. 152). Dit rapport is eind 2016 door de projectdeelnemers definitief afgerond.

De aanleiding voor het opstarten van het «Cerca Trova» project was het politierapport «De «Ndrangheta in Nederland», hetgeen ook aan uw Kamer is aangeboden (Kamerstuk 29 911, nr. 61). De politie concludeerde daarin dat Italiaanse maffiaorganisaties in Nederland actief zijn. De doelstelling van het Cerca Trova project was het inzichtelijk maken van de aard en omvang van deze activiteiten en het bieden van handvatten voor de bestrijding ervan. Uit het Cerca Trova rapport blijkt dat de voor de Italiaanse maffia kenmerkende «corrumperende en ondermijnende praktijken» jegens politiek en bestuur in ons land niet zijn aangetroffen. Het onderzoek heeft wel bevestigd dat de Italiaanse maffia in Nederland actief is met de handel in verdovende middelen en vermogenscriminaliteit. Daarnaast houden enkele door de Italiaanse justitie gezochte maffialeden zich schuil in Nederland.

Vraag 5

Kunt u het rapport voorzien van uw appreciatie en uw voornemens om de Italiaanse maffia door politie, justitie en openbaar bestuur aan te pakken? Kunt u hierbij ook gemotiveerd aangeven of het onderzoek waar het rapport op is gebaseerd naar uw mening voldoende diepgravend is geweest nu uit de uitzending van Argos niet blijkt dat bijvoorbeeld justitiële bronnen zijn geraadpleegd?

Antwoord 5

Ik verwijs voor mijn appreciatie en voornemens naar de aanbiedingsbrief bij de rapportage van het Cerca Trova project (Kamerstuk 29 911, nr. 152). Voor het onderzoeksproject zijn justitiële bronnen geraadpleegd, zowel in Nederland als in Italië. Op basis van het rapport concludeer ik dat er gedegen onderzoek is verricht, maar dat van de omvang van de handel in verdovende middelen en vermogenscriminaliteit door de Italiaanse maffia in Nederland geen betrouwbare indicatie kan worden gegeven. Dat is niet verwonderlijk en inherent aan de problematiek: georganiseerde misdaad vindt in de regel in het «onzichtbare» plaats, waardoor de precieze omvang ervan zeer lastig is vast te stellen.

Vraag 6

Deelt u de analyse van de in de uitzending van Argos geciteerde Italiaanse onderzoeksrechter Nicola Gratteri dat Nederland een van de belangrijkste import- en distributielanden is van cocaine en dat dit de reden is dat de Italiaanse maffia Nederland als vestigingsplaats heeft gekozen? Komt dit oordeel overeen met de uitkomsten van het onderzoek? Waren de onderzoekers unaniem in hun conclusies of was een deel van de onderzoekers van mening dat de rol van de Italiaanse maffia in Nederland groter is dan uiteindelijk in het rapport is geconcludeerd?

Antwoord 6

Zoals ook uit het recent verschenen Serious and Organised Crime Threat Assessment 2017¹ van Europol blijkt zijn Nederland en België met hun grote zeehavens – vooral die van Rotterdam en Antwerpen – en goede verbinding met het achterland de belangrijkste import- en distributielocaties van noordwest Europa voor cocaine uit Zuid Amerika. Vermoedelijk is dat mede de reden dat ook de Italiaanse maffia, evenals misdaadgroepen uit andere landen, hier actief is.

Zoals in het antwoord bij vraag 5 aangegeven heeft het Cerca Trova onderzoek niet de totale omvang van de criminele activiteiten van de Italiaanse maffia in Nederland kunnen vaststellen. Het OM, de politie en de Belastingdienst/FIOD zien echter op basis van de uitkomsten geen reden om aan te nemen dat de activiteiten van de Italiaanse maffia in Nederland qua aard en omvang afwijken van die van andere criminele groeperingen. De bestrijding van cocaïnehandel is een prioriteit voor de opsporing en in dat kader wordt ook de Italiaanse maffia aangepakt.

¹ <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-2017>

Vraag 7

Bent u bereid om in samenwerking met onze buurlanden en Italië, met een integrale benadering en met specifieke en specialistische kennis van de maffiaorganisaties deze organisaties strafrechtelijk en bestuurlijk actief en structureel te onderzoeken en te bestrijden?

Antwoord 7

In februari van dit jaar is in Italië een bijeenkomst geweest, waarin de uitkomsten van het Cerca Trova project zijn besproken en nadere werkafspraken zijn gemaakt om de operationele samenwerking tussen de Nederlandse en Italiaanse autoriteiten verder te verbeteren. Daarnaast zijn de samenwerkende partners van het Cerca Trova project bezig met het opzetten van een voorziening voor het behouden en het uitbouwen van de expertise en informatiepositie rondom de Italiaanse maffia in Nederland. Operationele rechteams kunnen hiermee met kennis en kunde worden ondersteund. Vanuit deze voorziening zullen – indien opportuun – gerichte opsporingsonderzoeken en bestuurlijke maatregelen worden geïnitieerd. Gezien het feit dat het zwaartepunt van deze voorziening ligt bij de verbetering van de operationele informatie-uitwisseling tussen beide landen, biedt de Landelijke Eenheid van de Nationale politie onderdak aan deze voorziening bij het Landelijke Internationale Rechtshulp Centrum. Verder spelen ook de politie en OM liaisons in Rome een belangrijke rol hierbij, onder andere voor de informatiedeling en operationele samenwerking tussen Nederland en Italië. Tevens worden waar nodig internationale politiecontacten geïntensiveerd.